תלתא מיעוטי כתיבי. והא דנקט בעשותה בברייתא טפי מהנך משום שהוא מיעוט אחרון שבפסוק והא פליגי ולא ידע ר"י דלמאי נקט במילתיה דר' שמעון יחיד שעשאה חייב כו' ולא נקט ליתנא דלעיל העושה את כולה ולא העושה את מקצתה ושמא ליתנא דשניים שעשאוה פטורין משמע טפי אפי' זה אינו יכול וזה אינו יכול:

חד למעוטי זה עוקר וזה מניח. וחה כתב לות אחת ובא מבירו וכתב לות אחת שניה לא איצטריך קרא אלא להולאה דה"א להכנסה ולהולאה הוא דקפיד רחמנא וליחייב אפי' בלא הנאה: **ה"ג** ורבי שמעון יחיד שעשאה בהוראת ב"ד לא צריך קרא ול"ג ר"ש לטעמיה דאמר יחיד שעשאה בהוראת ב"ד חייב כדפירש בקונטרס דהא מן בהדיא בפ"ק דהוריות (ד' ג.) הלך ועשה על פיהן אין הביאו כפרתן אין לא כו' ר' שמעון פוטר ומפרש טעמא תולה בב"ד אינה הוא:

אמר מר זה יכול וזה אינו יכול. נראה לר"י דהאי אינו יכול היינו אפי' בעל כם הרבה אלא שהוא עושה הקורה בענין זה בכי האי גוונא שאלמלא אמר לא היה יכול לעשותה לבדו כגון באלבא או מופשה בענין זה שאינו יכול לעשותה לבדו דמה לנו לכמו כיון דהשתא מיהא אינו יכול לעשותה: **הי** מיגייהו מיחייב. לא בעי למימר שיהא פטור אותו שיכול ולימייב שאינו יכול דאין זה סברא אלא קאמר דליתחייב נמי אפילו שאינו יכול כמו לר' יהודה ור"מ דאמרי לעיל[ע] זה אינו יכול וזה אינו יכול חייב:

אמר רב זביד משמיה דרבא אף אנן נמי תנינא. פירוש דמסייע אין בו ממש קשה לר"י דהכא אית ליה לרב זביד דמסייע אין בו ממש וכן רב אשי בסמוך ובפ"ב דבילה (דף כב.) אמרינן אמימר כחל עינא על יד נכרי בשבת א"ל רב אשי מאי דעתיך כו' ואמר רב כהנא[ד] תולה שאין בו סכנה אומר לנכרי ועושה הא[ד] מסייע בהדיה דקא עמיך ופתח א"ל איכא רב זביד דקאי כוותך ושני ליה מסייע אין בו ממש משמע דרב זביד ורב אשי סוברים דיש בו ממש ואין לומר דהא דאמר הכא אין בו ממש לא שיפטר[ד] לגמרי אלא דאין בו חיוב חטאת דהא מייתי רב אשי דעבודתו כשרה משמע דאפי' פטולא דרבנן ליכא א"כ לענין שבת נמי מנגן שיש בו איסורא דרבנן ומיהו לרב אשי איכא למימר דבתר דשמעה מאמימר סברה אלא לרב זביד קשה דאיהו גופיה קאמר משמיה דרבא דאין בו ממש ואמימר היה הרבה אחר רבא ואפי' אחר רב פפא שהיה תלמידו של רבא ושמא בתר מעשה דאמימר שמעה רב זביד משמיה דרבא ולא[ה] מרבא עצמו ועוד אור"י דהכי פריך התם והא קא מסייע בהדיה דקא עמיך ופתח ואע"ג דמסייע אין בו ממש בעלמא הא אית לן למימר דאסרו משום שחיקת סממנין[ו] ומשני דאין בו ממש אפילו לענין זה: **ור"ש** מטהר. פי' בקונטרס דר"ש לטעמיה דפטור זה אינו יכול וזה אינו יכול [ואינו[ד]] נראה לרשב"ם דשאני התם דגלי רחמנא דאיכא קרא לפטור ונראה דטעמא משום דבעי שיהיה רוב הזב נישא על כל אחד וכן משמע במסכת זבים פ"ד (משנה ה) דתנן הזב בכף מחזיק ומשכב ומושב כעבדו כרע

בעיגול של דבילה והוציאו לרשות הרבים בקורה והוציאו לרה"ר רבי יהודה אומר אם לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים חייבין ואם לאו פטורין ר"ש אומר אע"פ שלא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים פטורים לכך נאמר [ז] בעשותה יחיד שעשאה חייב שנים שעשאוה פטורין במאי קמיפלגי בהאי קרא [ח] ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשותה ר"ש סבר תלתא מיעוטי כתיבי נפש תחטא אחת תחטא בעשותה תחטא חד למעוטי זה עוקר וזה מניח וחד למעוטי זה יכול וזה יכול וחד למעוטי זה אינו יכול וזה אינו יכול ורבי יהודה חד למעוטי זה עוקר וזה מניח וחד למעוטי זה יכול וזה יכול וחד למעוטי יחיד שעשאה בהוראת ב"ד ור"ש[ט] [י] יחיד שעשאה בהוראת ב"ד חייב ור"מ מי כתיב נפש תחטא אחת תחטא בעשותה תחטא תרי מעוטי כתיבי חד למעוטי זה עוקר וזה מניח וחד למעוטי יחיד שעשאה בהוראת ב"ד: אמר מר זה יכול וזה אינו יכול דברי הכל חייב הי מגייהו מיחייב אמר רב חסדא [יא] זה שיכול דאי זה שאינו יכול מאי קא עביד אמר ליה רב המנונא דקא[ב] מסייע בהדיה אמר ליה [ג] מסייע אין בו ממש אמר רב זביד משמיה דרבא אף אנן נמי תנינא [ג] היה יושב על גבי המטה וארבע טליות תחת [ד] רגלי המטה טמאות מפני שאינה יכולה לעמוד על שלש ור' שמעון מטהר [ד] היה רוכב על גבי בהמה וד' טליות תחת [ד] רגלי הבהמה טהורות מפני—שיכולה לעמוד על ג' ואמאי הא קמסייע בהדי הדדי לאו משום דאמרינן מסייע אין בו ממש אמר רב יהודה מדיסקרתא לעולם אימא לך מסייע יש בו ממש ושאני הכא דעקרה לה לגמרי וכיון דזימנין עקרה הא וזימנין עקרה הא ליהוי כזב המתהפך מי לא תנן [ה] זב שהיה מוטל על ה' ספסלין או על ה' פונדאות לאורכן טמאים לרחבן טהורין ישן ספק מתהפך עליהן טמאין אלא לאו משום דאמרינן מסייע אין בו ממש אמר רב פפי משמיה דרבא אף אנן נמי תנינא רבי

לרב אשי איכא למימר דבתר דשמעה מאמימר סברה אלא לרב זביד קשה דאיהו גופיה קאמר משמיה דרבא דאין בו ממש ואמימר היה הרבה אחר רבא ואפי' אחר רב פפא שהיה תלמידו של רבא ושמא בתר מעשה דאמימר שמעה רב זביד משמיה דרבא ולא[ה] מרבא עצמו ועוד אור"י דהכי פריך התם והא קא מסייע בהדיה דקא עמיך ופתח ואע"ג דמסייע אין בו ממש בעלמא הא אית לן למימר דאסרו משום שחיקת סממנין[ו] ומשני דאין בו ממש אפילו לענין זה: **ור"ש** מטהר. פי' בקונטרס דר"ש לטעמיה דפטור זה אינו יכול וזה אינו יכול [ואינו[ד]] נראה לרשב"ם דשאני התם דגלי רחמנא דאיכא קרא לפטור ונראה דטעמא משום דבעי שיהיה רוב הזב נישא על כל אחד וכן משמע במסכת זבים פ"ד (משנה ה) דתנן הזב בכף מחזיק ומשכב ומושב כעבדו כרע

הזב טהורין כרעו הן טמאין ר"ש אומר בחיב בטמאין פי' כשאין אלא אחד מן מושב אחד מן מושב אחד מן כ"א עושה רובו: **היה** רוכב ע"ג בהמה. בעומדת אחיר לא בהלכתא כל שעה עוקרת רגל הא' ועומדת על ג' ועמדת מה שתמיהנן שאינה יכולה לעמוד על שתים: **מפני** שיכולה לעמוד על ג'. וה"ל כל רגל אינו יכול והג' אחרים יכולין: **וכיון** דזימנין עקרה הא וזימנין הא ליהוי כזב המתהפך. ואפילו גרה"ר טמא: **לאורכן** טמאין. כן גרים הקונטרס ופי' דטמאין משום דאיכא למימר דכל אחד ואחד רובו עליו פעמים על זה ופעמים על זה לרוחבן טהורין שאין רובו נישא על כל[ד] אחד מהן ולפי זה אתיא כר"ש דבעי שיהא רוב הזב נישא עליו ור"י אומר דאלי למימר דאיכא כרבנן ומעמא דטהורות משום דה"ל כל אחד מסייע שאין בו ממש ומהן ריש הוה אלי למיפרך דמטמאין לאורכן מספיקא אלא ניחא ליה למיפרך מסיפא דמפרש בה טעמא אמאי טמאין:

עין משפט נר מצוה

יט א ב מיי' פ"ט מהל' שבת הלכה מז:
ב ג מיי' פ"ז מהל' מעשה ומשכב הלכה ה:
כא ד שם הלכה ו:
כב ה שם הלכה ל:

תורה אור השלם

א) וְאִם נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא בִּשְׁגָגָה מֵעַם הָאָרֶץ בַּעֲשֹׂתָהּ אַחַת מִמִּצְוֹת יְיָ אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְאָשֵׁם: [ויקרא ד, כז]

רבינו חננאל

רב ממחו בכלי ואין ממחו ביד ומפרש אלא אמר שמואל ממחו ביד ואין ממחו בכלי איתמר רבי אלעזר אמר אחד זה ואחד זה אסור למחות ר' יוחנן אמר אחד זה ואחד זה מותר אבי' ורבא דאמרי תרוויהו אין הלכה כר' יוחנן קם ר' אלעזר בשיטתא דשמואל פי' הדר מן מאי דאמר זה וזה אסור וא' ממחו ביד ואין ממחו בכלי קם ר' יוחנן בשיטתא דר' אלעזר הדר ביה ר' יוחנן מן מאי דאמר זה וזה מותר ואמר זה וזה אסור כי היכי דהוה א"ר אלעזר מעיקרא אביי ורבא דאמרי תרוויהו הלכה כר' יוחנן מן מאי דהכי קאמר הלכתא לא ישרוף אלא יערב. **בסוף מי שמת** [ב"ב דף קנח] א"ר עקיבא מודה אני בזה שהנכסים בחזקתן ואמרינן עלה בחזקת מי ר' אילא אמר בחזקת יורשי האם רבי זירא אמר בחזקת יורשי הבן כי סליק ר' זירא קם בשיטתיה דר' [אלעזר] [אילא] קם רבא בשיטתא דר' זירא א"ר זירא שמע מינה אוירא דא"י מחכים פי' משום דהוא הדר למימרא דר' אילא דמן א"ר ורבא דמן בבל קם במימרא קמא דר' זירא דהוה אמר בבבל: **בין בימינו ובין בשמאלו** ובחיקו ועל כתפו הני ארבע דתנן חייב שכן משא בני קהת והוה אמרינן רבוראתא שכן הוה אלעזר בן אהרן נושא שמן המאור וקטורת הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה. **ואשכחיגן בתלמוד** א"י שמן המאור בימינו וקטורת הסמים בשמאלו ומנחת התמיד תלויה בזרועו ושמן המשחה ר' אבין בשם ר' אלעזר כמין צלוחה קטנה היתה תלויה באפונדתו: **א"ר אלעזר המוציא משאוי למעלה מעשרה טפחים חייב** שכן משא בני קהת ומנ"ל דמשא בני קהת למעלה מעשרה טפחים דאשכחינן דמזבח עשר אמות היה גובהו וקא פרסו לרים פרוסא עליה וכו' ופרשו עליו כסוי עור תחש ומיכן את למד ללרים שקומתן עשר אמות ואי לאו הכין לא יכלין למפרס פרסא אמזבח. ומנ"ל **דמזבח גובהו עשר אמות** דאיתקש למשכן דכתיב ואת קלעי החצר ואת מסך [פתח] שער (המזבח) [החצר] אשר על המשכן ועל המזבח סביב מקיש מזבח למשכן מה משכן עשר אמות דכתיב עשר אמות אורך הקרש אף מזבח עשר אמות ואשכחן

במשה רבינו שהיתה קומתו עשר אמות דכתיב ויפרוש את האהל על המשכן ואמר רב משה פירשו. **והא מלתא** דגובהה דמזבח עשר אמות אע"ג דכתיב ושלש אמות קומתו מפרשא בגמרא דקדושים בפרק קדשי קדשים והכין אמור' שם ר' יהודה לטעמיה דאמר מזבח משה גדול היה דתניא ה' אמות אורך וה' אמות רחב רבוע היה המזבח וגו' דברים ככתבן דברי רבי יוסי ר' יהודה [אומר] נאמר כאן רבוע ונאמר להלן במזבח ההזב רבוע מה להלן גובהן כשנים כרחבו אף כאן מאמצעיתו הוא מודד. ואמרינן ור' יוסי כי גמיר גזירה שוה בגובהא גמירי דתניא ושלש אמות קומתו דברים ככתבן דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר נאמר כאן רבוע ונאמר להלן במזבח ההזב רבוע מה להלן גובהן כשנים כרחבו אף כאן גובהו כשנים כרחבו א"ל רבי יהודה והלא כבר נאמר ארך החצר מאה באמה ורחב חמשים בחמשים וקומה חמש אמות אפשר כהן עומד ע"ג מזבח ועבודה בידו וכל העם רואין אותו מבחוץ א"ל ר' יוסי ואתה אי אתה אומר כן גבהו והלא כבר נאמר אשר על המשכן ועל המזבח סביב מה משכן עשר אמות אף מזבח עשר אמות ואומר קלעים חמש עשרה אמה לכתף ומה ת"ל וחמש אמות קומתו משפת מזבח ולמעלה ומה ת"ל ושלש אמות קומתו משפת סובב ולמעלה ור' יהודה כי גמיר ג"ש ברוחבה לר' יהודה נמי קא מיתחזי עבודה בידו מי מתחזיא. **וכיון שקומת הלוים עשר אמות** וראה שאפי' המזבח שגבהו עשר אמות הוא נשוי למעלה מי"ט משום דטבעות שהן בתים לבדים קבועות בסוף שליש העליון של מזבח וגמירי דכל שטונא דמידלי ותרי תליתא מלעיל ותרי תליתא מלתחת ומשכחת תליתיה עילאה לעיל מן כתפיהן דהוא ג' אמות (ושליש) [וששה] מכתף לרי ולמטה והוא

מסורת הש"ס עם הוספות

ח) סוכה נ:, **ט)** [מלה ס.], **ג)** זכין פ"ל מ"ו, **ד)** ג"ז שם, **ה)** שם מ"ל, **ו)** זבים פרשתא ד הי"ד, **ז)** ע' תו"כ זבים פ"ב ה"ז, **ח)** זכין פ"ד מ"ד, **ט)** צב:, **י)** לעיל נג ע"ב.

רב נסים גאון

זב שהיה מוטל על ה' ספסלין או על ה' פונדאות לאורכן טמאין לרחבן טהורין. פירוש דבר זה מצוי בתוספתא (זבים פרק ד) זב שהיה מוטל על ו' כסאות לרחבן טהורות שאין אחד מהן נושא רובו ומשכחת לה בתורת

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ור' שמעון וכו' כמסייע ופטול (ל"א לדעי וכו' לא הוי). מל"מ וע"ב ס"א ממתק הלי ל"א כי אינו מפיקים"ל אלא מפי' המוס': **(ב)** ד"ה ופלגין וכו' כזב המתהפך על: **(ג)** ד"ה לאורכן וכו' מוטל על רחבן **(ד)** וסס"ד:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אמר רב **זביד** וכו' **ולא מרבא** עצמו. עיין מולין קיג ע"ב מרש"ל ד"ה הא דרמיה:

ליקוטי רש"י

וחד למעוטי יחיד שעשאה בהוראת ב"ד. דמשמע דמעשה מפי עצמו מייב למעוטי מולה בגיה דין דפטור [הוריות ב:]. **מסייע אין בו ממש.** מי שאינו עושה מלאכה ממש אלא מסייע מעבר כי הלי ובלאו הוא מתעבדא אין בו ממש [ביצה כב.].

הגהות וציונים

א) צ"ל ור' שמעון **למעוטי דאמר** יחיד וכו' רש"ל (גליון): **ב)** [צ"ל **הא קא**] (גליון): **ג)** בכת"י נוסף **ארבע** (וכ"ה לקמן ע"ב ובזבחים פ"ד מ"ז): **ד)** לפי הגהת מהרש"ל בגמ' שהוא ע"פ רש"י כאן הס"ד, ומה"ד ודבי שמעון לטעמיה: **ה)** רש"ל מ"ז (גליון): **ו)** צ"ל **לחו** וכ"ה בכת"י: **ז)** נדצ"ל על **ארכן: ח)** שם בגמ' **רב המנונא: ט)** צ"ל הא **מר קא** מסייע (דבש תמר, ובדפו"ר איתא **קא**): **י)** נדצ"ל **שמותר: כ)** ע"פ מהרש"ל ומהר"ם: **ל)** תיבת "כל" ליתא ברש"י וכן ליתא בדפו"ר: **מ)** בדפו"ר "ורוחבו" מוטל על אורכן ומגיה הב"ח שצ"ל "ורוחבו" מוטל על **רחבן** והגי' שלפנינו הוא ע"פ מהרי"ם:

שמשענת הסום על ידיו. הכי תנן לה בגמ׳ זבים פ״ד (משנה ז) היה רוכב[ד] על גבי בהמה ומרבע טליות תחת רגלי בהמה טהורות מפני שיכולה לעמוד על שלש היתה טלית אחת תחת שתי ידים תחת שתי רגלים תחת יד ורגל טמאה רבי יוסי אומר הסום מטמא בידיו כו׳ וגרסה לר״י דרבי יוסי לא פליג אלא אריש אבל אסיפא דקתני תחת שתי רגלים טמאה לא פליג דלפ״ז גם דשמשענת הסום על ידיו דבר פשוט הוא דבלא שתי רגליו לא היה יכול לעמוד קשה לר״י מה לחה רב פפי להביא מסיפא ולא מייתי מרישא ממילתייהו דרבנן כדאיתי לעיל ואומר ר״י דמשום דמרישא איכא לחוויי כדבעי למימר לעיל אתי הכא דעקרה לגמרי אבל אר׳ יוסי ליכא למידמי דטעמיה משום דעקרה דל״ב לא יטמא הסום אפילו בידיו דפשיטא נמי דעקרה להו: **ויכול** לעמוד **על רגלו אחת עבודתו כשרה ואם לאו פסולה.** [ה] מהכא ליכא למיפשט דמין בגמיו מוכן לחבן הוא ממין הרצפה ומין בשאינו מינו (פ) מוכן בכלי אינו ממין הרצפה ובעינא הוא בפ׳ הוציאו לו (יומא דף נח.) בהנים סיב בתוך המזרק וקיבל בו את הדם דודאי סיב מבטל ליה אבל כלי ואבן לא מבטל ליה דאבן נתקנים בה ההולכים שם:

אמר מר זה יכול וזה יכול רבי מאיר מחייב איבעיא להו בו׳. תימה לר״ח דאמאי בעי לה אליבא דרבי מאיר ומאי למיבעי בזה אינו יכול וזה אינו יכול אליבא דר״י דקיימא אמתני׳ כוותיה וגרסה דגירסא זו טעות וגרסי׳ אמר מר זה אינו יכול וזה אינו יכול ואומר ר״י דאין לומוק הספרים משום זה דהא דלא נקט זה אינו יכול בו׳ משום דאין רגילות באין יכול שלא יהא בו שיעור לכל א׳ ועל גי׳ ר״ח קשה לר״י דאמאן דבעי שיעור לזה ולזה אמטו מי לא שמיע ליה אמתני׳ דמייתי בסמוך לא יכול אחד לעבור ועבור שנים חייבין אבל לגיר׳ הספרים דפליגי בזה יכול וזה יכול איכא למימר דבאין יכול מודו כולהו דשיעור אחד לבולן ומאן דמייתי סייעתא מגבי שנכנס לבית אין נראה לו לחלק בין שניהם יכולין לאין יכולין ומיהו [ו] גי׳ ר״ח איכא למימר דאמאן דבעי שיעור לכל אחד יאמר דבי שנכנס לאו דוקא אחד אלא כלומר שנים:

ואמאי ליבעי שיעור טביחה בו׳. אבל מגבנו דרשא לא מצי למיפרך דהתם לא בעי שיעור דאשמעינן כפל נוהג [ו] בכל דבר ובכל שהוא: **דילמא** דאית ביה כדי לארוג מפה לזה בו׳. והא דלא נקט קנה דעלמא לאשמעינן דאע״ג דאין רגילות לארוג שני מפות בקנה אחד אם יש שיעור לארוג מפה לזה ולזה מייב: **אלא** אימא חייבין ור׳ שמעון פוטר. ובקנה כבר דה״ל זה אינו יכול וזה אינו יכול: [ז] **ששגג** על האוכלין והזיד על הכלי. ומייב על הכלי היינו סקילה כפי׳ רש״י ורבינו שמואל קשה לו לאוקמי בריתא בחיוב מלקות דבכתא מיירי בחיוב מלקות ולא בחיוב סקילה ולא סקילה ולא מלקות ועל הכלי מייב מלקות ואין נראה לר״י לא פי׳ הקונטרס ולא פי׳ רשב״ם דכשהזיד באחד אינו מייב מלקות על השני ששגג בו ולא שב מדיעתו הוא[ח] כיון שהזיד באחד מהן ונראה דהשתא דמוקי בהזיד בכלי מיירי הכל לענין סקילה[ט] וה״פ דבריתא המוציא אוכלין כשיעור בכלי מייב סקילה על האוכלין כגון שהתרו בו על הכלי אם התרו בו משום כלי ואם היה צריך לכלי מייב סקילה אף אם התרו בו משום כלי קתני מעמא דמייב שתים: ובפלוגתא

בכת״י: [ה] בדפו״ר **רכוב** ועיין תו״ט זבים פ״ד מ״ז: [ו] עיין במהרש״א (גליון): [ז] שייך לדף צד ע״א (גליון): [ח] וצ״ל דלפי״ז לא גרס בגמ׳ כגון ששגג על האוכלין וכו׳, אלא גרס **כגון שהזיד בכלי** (מהר״ם):

עין משפט נר מצוה

כג א ב מיי׳ פ״ט מהל׳ בית המקדש הל׳ יח:
כד ג מיי׳ פ״א מהל׳ שבת הלכה טז:
כה ד מיי׳ פ״ג מהל׳ גזילה הל׳ יד סמג עשין עג:
כו ה מיי׳ פ״ח מהל׳ שבת הלכה כח:
כז ו מיי׳ שם הל׳ יח:

רב נסים גאון

בת״כ [סוף פ׳ מצורע] אשר ישב עליו עד שיגשא רובו עליו: **המוציא אוכלים** פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי שהכלי טפילה לו. בגמ׳ דבני מערבא גרסי הא דאת אמר בצריכין לכלים כגון אלין תותיא אבל אם אינן

רבינו חננאל

קומחם עשר אמות צא מהם שש אמות ושני שלישי אמה שאר המזבח נשתייר ג׳ אמות ושליש שהן כ״ז טפחים והיינו דקא אשתכח דקא מידלי טובא. ואי [בעית] אימא מארון דאמר מר ארון ט׳ וכפרת טפח ובדים למעל׳ משליש העליון נשתייר מכתפי לרים ועד סוף ארון פחות מד׳ טפחים ואפילו אין אנו למידין לגובהן של לרים שהוא עשר אמות אלא אמרינן קומתו מן כתיפו למטה ג׳ אמות שהן י״ח טפחים צא מהן ר׳ טפחים ושני שלישים לשני שלישי ארון שמלמטה נמצא המשוי למעלה מ״א טפחים ושליש. ומקשינן למה לי דקא יליף לקומות הלוים מן קומת מזבח דאתי בהקישא ובגזירה שוה כדמפרש לעילא. גנמר מן משה רבינו דאמ׳ רב משה רבינו פירש את האהל והוא על ראש עשר אמות. ומפרקינן דלמא שאני משה דאמר מר אין השכינה שורה אלא על חכם וגבור ועשיר ואיכא למימר שאין שאר הלוים כמוהו לכך אצטריכן למילף לשאר לוים. **והמוציא משויי על ראשו פטור.** כלישנא בתרא דאפילו אחד מבני הוצל: **המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור.** שנתכוין לשמידה מעולה ועלתה בידו שמידה פחותה לאחריו ובא לפניו שנתכוין לשמידה פחותה ועלתה בידו שמידה מעולה כדרכה ולאו כדסליק אדעתא דר׳ אלעזר דמי ששנה זו לא שנה זו [ודיוקא דקא קשיא] דמדתנן לפניו ובא לאחריו פטור דייקינן שאם נתכוין לאחוריו ובא לאחריו חייב ומדתנן סיפא לאחוריו ובא לפניו חייב איכא למידק לאחריו ובא לאחריו פטור ואסתברא ליה לר׳ אלעזר מי ששנה זו לא שנה זו האי נמי לא קם אלא כרב אשי דלא מיבעיא קאמר לא מיבעיא לאחוריו ובא לאחוריו [דחייב דאיתעבדא מחשבתו אלא אפילו לאחוריו ובא לו לפניו דלא איתעבדא מחשבתו גם כן חייב. **ומסקינן לאחוריו ובא לאחוריו] דברי הכל היא** וכי פליגי רבי יהודה ורבנן בפונדתו ופיה למטה מר מדמי לה לאחוריו ובא לאחוריו דלאו שמידה מעולה היא וחייב ומר מדמי לאחר ידו פטור ותלכתא כרבנן. **ואשה החוגרת בסינר** ומחתה ביה מידעם אפילו נחכוונה לפניה וחזרה לאחוריה חייבת שכן ראוי להיות חוזר וקיי״ל כל באמת הל״מ. **ולבלרי מלכות** חוגרין בסינר

מסורת הש״ס עם הוספות

פ) זבים פ״ד מ״ז [ע״ש הגרסא] מהוסף ועי׳ תו״מ] עיין ר״ח [הנדפס להלן בדף צד ע״א] שגורס כאן כגירסת משנה דזבים, ג) זבחים כד., ג) [מוקפת] דזבחים פ״ט], ד) לקמן קו:, ה) ב״ק עח: [ע״ש ומצוה לייטב ב״מ מ. ע״ש], ו) [עי׳ פירש״י בפסחים ה: ועמ״ש רש״י לקמן קמ:], ז) [לעיל סב:], ח) לקמן קמא: עירובין לז:, ט) [עתוס׳ לקמן לד. ד״ה אמר], י) [עי׳ תוס׳ לקמן לד. ד״ה ר״ש], כ) דברים יח ז, ל) תוספתא מנחות פ״א ה״ח, מ) כד., נ) תגיגה י: ועיין תוס׳ לעיל עה. סוד״ה טפי, **ס)** עיין לעיל סט ע״א.

הגהות הב״ח

(פ) תוס׳ ד״ה ויכול וכו׳ ומין בשאינו מינו דחוצץ דכלי שאינו מין הרצפה הוא דבעיא היא:

גליון הש״ס

[מכמ״ש משנה המוציא אוכלין פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי. ע״ז נ״ל דף סב ע״ב (גמרא אמר רב אדא בר אהבה זמן אומנת המוליא אוכלין פחות מכשיעור בכלי מייב וכו׳) וע״ז מלה דף לט ע״א כתוס׳ ד״ה ומיפוק לי׳ וכו׳]: **תוס׳ ד״ה אמר מר.** ומיהו לגי׳ ר״ח. ק״ל הא ע״כ גם להר״י צ״ל כן דאל״כ יקשה למאן דפשט מד׳ עליות דתחת רגלי המטה וא״כ א״ל אין לחלק בזה בין ז׳ וח׳ לזה א״י חה א״ש א״כ אמאי פשיט בדרך דמיון שנת לעומאה וממתניתין דזבין אמאי לא פשיט בפשיטותא יותר ממתני׳ דמסכתין ומדין שנת עצמו הכא דלא יכול אחד לעבור ועבור שנים אע״כ דמהכא י״ל דבכבנו שנים. וא״כ מה הקשה הר״י על גירסת הר״ח הא גם לשיטתיה צ״ל כן דיש לאוקמה בבבנו שנים וצ״ע: **תוס׳ ד״ה ואמאי ליבעי** וכו׳ ובכל דבר ובכל שהוא. עיין בב״ק דף סג ע״א תוס׳ ד״ה דבר אין מקוים ועמ״ק:

הגהות הגר״א

[א] גמ׳ הסום מטמא על ידיו החמור כו׳. צ״ל לאיסף (וכמ״ש בתמני׳ דזבים ועי׳ בא״ר שם):

ליקוטי רש״י

[נדפס בסוף המסכת]

הגהות וציונים

[א] צ״ל **אמר** (ב״ש וכ״ה בכת״י ובמאירי): **[ב]** ״אם״ ליתא בכת״י ובמאירי (ובאמת הוא מיותר, דקדוקי סופרים): **[ג]** כת״י **דלא: [ד]** נמחק על פי מהרש״ל וכ״ה